

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Opdrachtgever

UWV

Onderzoek

Einddatum – 8 juni 2017

Categorie

Arbeidsmarkt

Duiding arbeidsmarktontwikkelingen, juni 2017

[Link naar bestand](#)

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/1y4kqn6v>

Duiding

Arbeidsmarktontwikkelingen

juni 2017

Inhoudsopgave

Samenvatting: in één oogopslag	2
1. Economie	3
1.1. Nederlandse economie groeit nog steeds verder	3
1.2. Minder verleende ontslagvergunningen	3
1.3. Aantal uitzenduren groeit al ruim drie jaar	4
1.4. Producenten en consumenten overwegend positief	5
2. Vraag naar arbeid	6
2.1. Ontwikkeling van het aantal banen	6
2.2. Aantal vacatures stijgt fors	7
3. Aanbod van arbeid	8
3.1. Ontwikkeling van de beroepsbevolking	8
3.2. Werkloze beroepsbevolking en WW-uitkeringen	8
4. Uitgelicht: Parttimers die meer uren willen werken 2008-2016	10
Bijlage	14
Colofon	15

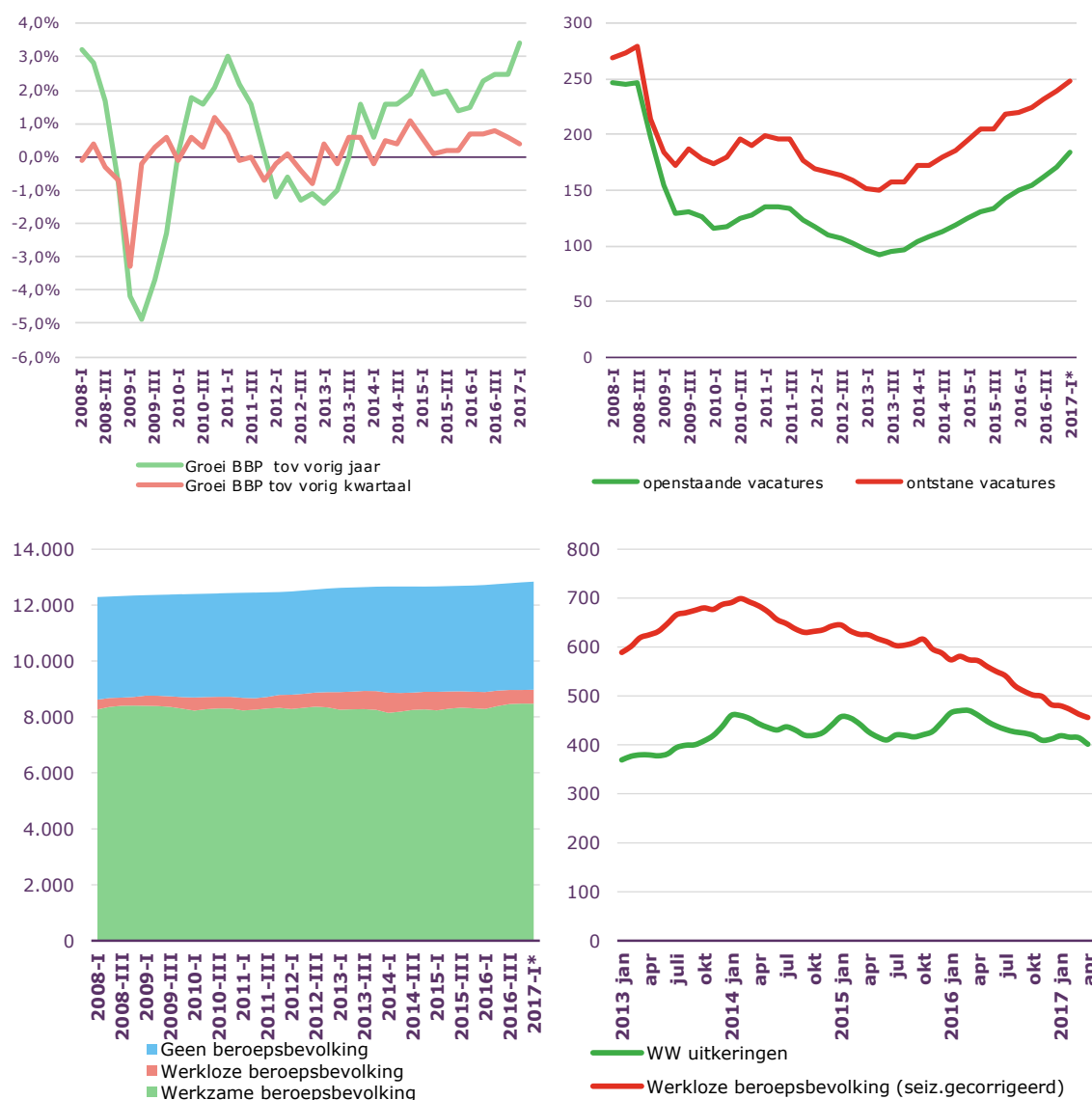
Samenvatting: in één oogopslag

De economie groeit: aantal banen en vacatures neemt toe

De Nederlandse economie groeit al twaalf kwartalen op rij blijkt uit cijfers van het CBS. In het eerste kwartaal 2017 groeide het **Bruto Binnenlands Product** met 0,4% ten opzichte van het vorige kwartaal.

In het eerste kwartaal 2017 zijn er gemiddeld 10,1 miljoen banen. Vooral het aantal banen van werknemers neemt toe. Ten opzichte van het eerste kwartaal 2016 is het aantal werknemersbanen met 182 duizend toegenomen. De stijgende lijn in het aantal **ontstane vacatures** die is ingezet sinds de herfst van 2013 zet zich voort. In het eerste kwartaal van 2017 zijn er 249 duizend vacatures ontstaan en er zijn 184 duizend openstaande vacatures.

De omvang van de bevolking neemt verder toe en de beroepsbevolking bestaat in maart uit bijna 9 miljoen mensen. De maandelijkse cijfers van het aantal WW-uitkeringen en van de werkloze beroepsbevolking (na correctie voor seizoenseffecten) laten een dalende trend zien.

Bronnen:
BBP, vacatures, werkzame en werkloze beroepsbevolking en niet-beroepsbevolking: CBS.
WW-uitkeringen: UWW.

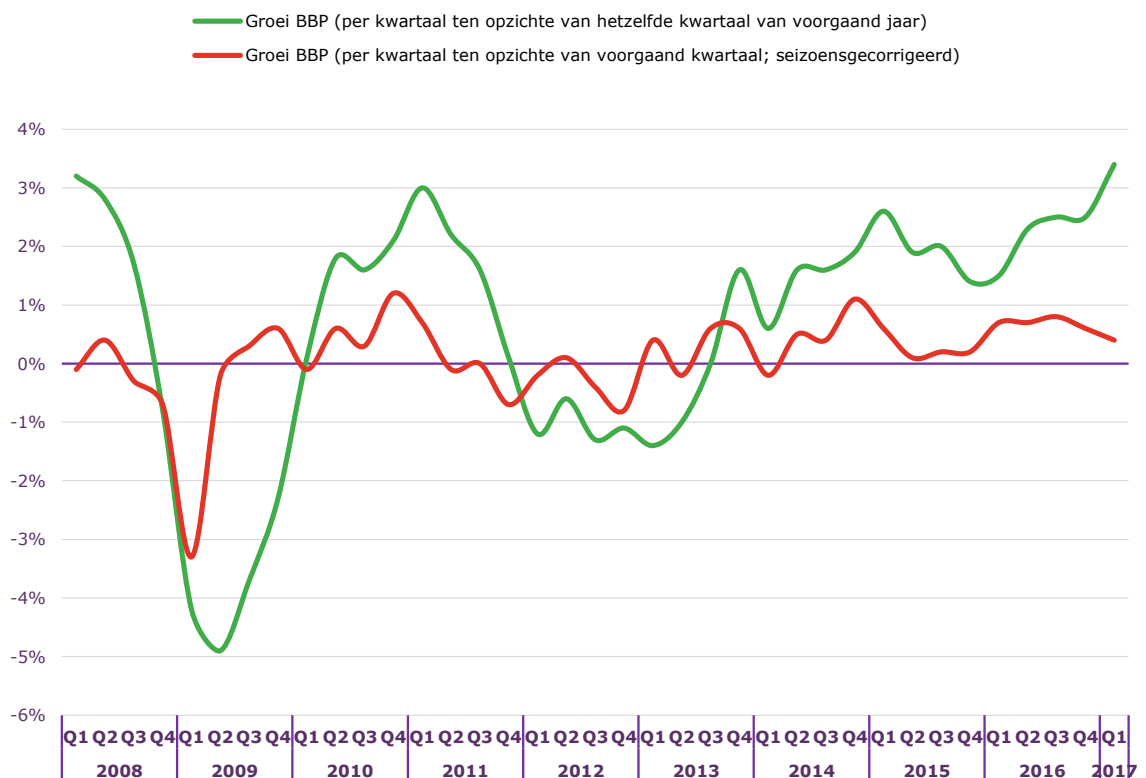
1. Economie

1.1. Nederlandse economie groeit nog steeds verder

Het BBP is in het eerste kwartaal van 2017 met 0,4 procent gegroeid ten opzichte van een kwartaal eerder, meldt het CBS.¹ Dat is vooral te danken aan de investeringen. Het BBP groeit al 12 kwartalen achter elkaar (zie ook bijlage).

Het Centraal Planbureau verwacht voor de komende jaren dat de economische groei doorzet, met 2,1% in 2017 en 1,8% in 2018. Ook voor de middellange termijn (2019 t/m 2021) zijn de economische vooruitzichten gunstig.² Volgens het CPB zal de werkgelegenheid in de marktsector en zorg toenemen, en de werkloosheid verder dalen naar 4,9% van de beroepsbevolking in 2017 en 4,7% in 2018.

Figuur 1.1 Nederlandse economische ontwikkeling per kwartaal (CBS)

1.2. Minder verleende ontslagvergunningen

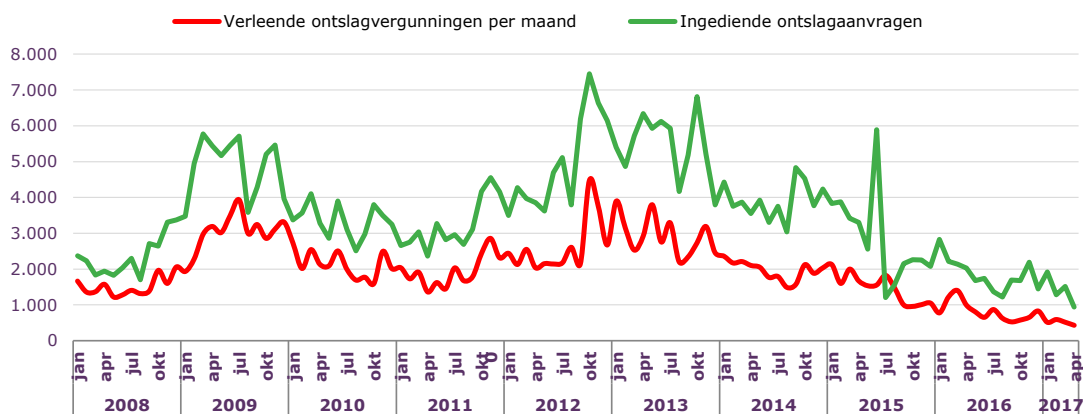
In de eerste vier maanden van 2017 dienden werkgevers 39 procent minder ontslagaanvragen in dan in dezelfde periode in 2016. UWV verleende in de eerste vier maanden van 2017 53 procent minder ontslagvergunningen dan in 2016. De meeste ontslagvergunningen (63%) werden verleend vanwege bedrijfseconomische redenen.³

¹ CBS, 'Bbp groeit met 0,4 procent in eerste kwartaal 2017', 16 mei 2017.

² CPB, 'Overschot op de begroting. Inflatie stijgt. Centraal Economisch Plan 2017', 24 maart 2017.

³ UWV, 'Nieuwsflits Arbeidsmarkt april 2017', 18 mei 2017.

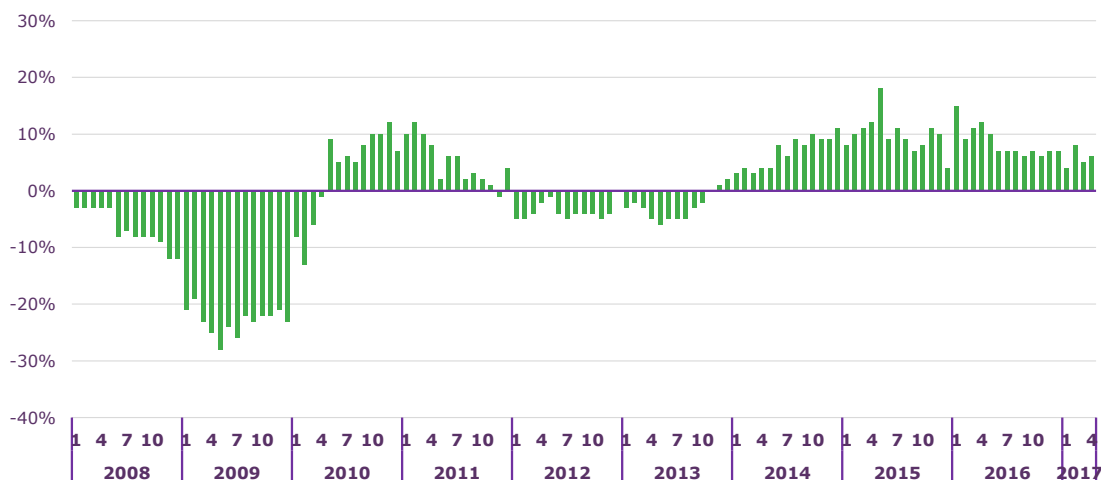
Figuur 1.2 Ingediende ontslaanvragen en verleende ontslagvergunningen per maand (UWV)

1.3. Aantal uitzenduren groeit al ruim drie jaar

Een belangrijke arbeidsmarktindicator is het verloop van het aantal uitzenduren. Dit aantal groeit nu onafgebroken vanaf november 2013 (figuur 1.3). Dat blijkt uit de cijfers van de Algemene Bond van Uitzendondernemingen (ABU)⁴ – goed voor 60% van de uitzendmarkt. Bij een economische opleving neemt eerst de vraag naar uitzendkrachten toe. Daarna volgen andere flexkrachten en ten slotte werknemers met een vast dienstverband. Bij een economische krimp is het omgekeerde zichtbaar. Zo is de ontwikkeling van het aantal uitzenduren een graadmeter voor de ontwikkeling op de arbeidsmarkt.⁵

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aantal uitzenduren volgens de ABU per verslagperiode (ten opzichte van een geheel jaar eerder)

⁴ ABU, 'Marktonwikkelingen Periode 4 2017', 16 mei 2017.

⁵ Zie verder: https://www.werk.nl/werk_nl/arbeidsmarktinformatie/achtergrond/uitzendkrachten-economie

1.4. Producenten en consumenten overwegend positief

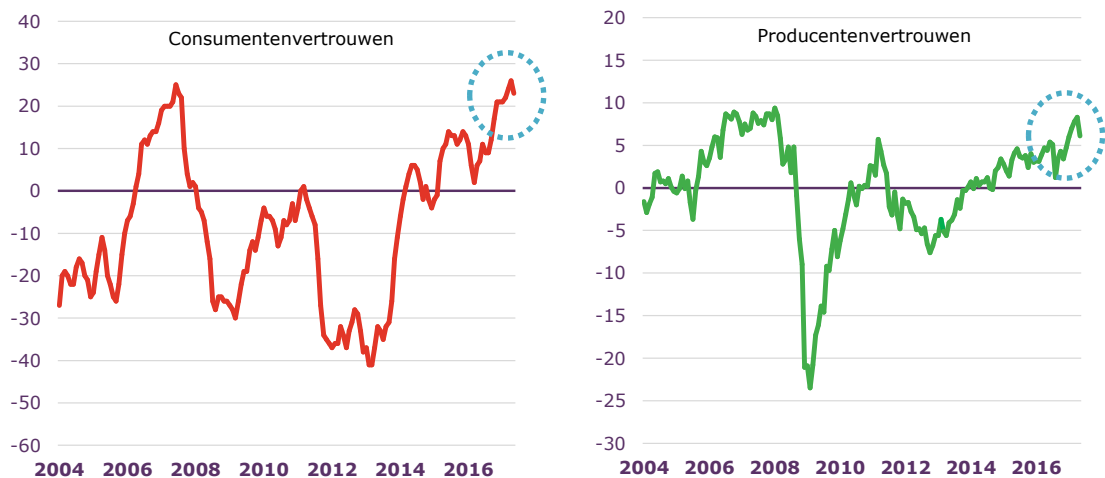
Het producentenvertrouwen steeg van 7,8 in maart naar 8,3 in april (figuur 1.4, rechts). Dat was het hoogste niveau sinds februari 2008. In mei daalt het producentenvertrouwen naar 6,1. Ondernemers in de industrie zijn vooral minder positief over hun verwachte bedrijvigheid en hun orderpositie.⁶ Positief gestemde ondernemers hebben echter nog duidelijk de overhand.

Het consumentenvertrouwen kwam in april 2017 uit op 26 (figuur 1,4, links). Dat is de hoogste waarde sinds januari 2001. In mei daalt het consumentenvertrouwen echter met 3 punten en komt uit op 23.⁷ Dit is de eerste daling in bijna een jaar, maar het aantal optimistische consumenten ligt nog altijd fors hoger dan het aantal pessimistische.

Figuur 1.4 Vertrouwen in de Nederlandse economie van consumenten (links) en van producenten (rechts) (CBS)

Toelichting:

- Als het cijfer boven de nullijn ligt, zijn de optimisten in de meerderheid
- Als het cijfer onder de nullijn ligt, zijn de pessimisten in de meerderheid
- Bijvoorbeeld 55% van de consumenten is optimistisch en 45% pessimistisch: vertrouwen is +10% (55%-45%)

⁶ CBS, 'Vertrouwen producenten industrie daalde in mei', 30 mei 2017.

⁷ CBS, 'Vertrouwen consument daalt', 19 mei 2017.

2. Vraag naar arbeid

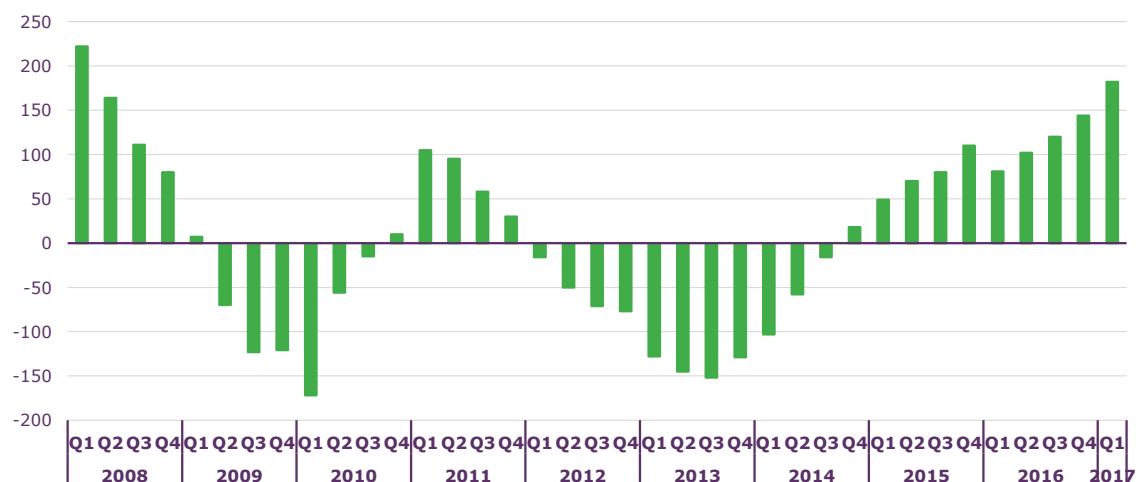
2.1. Ontwikkeling van het aantal banen

In het eerste kwartaal van 2017 nam het aantal banen toe met 56 duizend naar totaal gemiddeld 10,1 miljoen banen (daarbij zijn alle banen meegeteld, van werknemers en zelfstandigen, voltijd en deeltijd).⁸

Het aantal werknemersbanen is in het eerste kwartaal van 2017 met 182 duizend toegenomen in vergelijking met het 1^e kwartaal 2016 (figuur en tabel 2.1).

Figuur 2.1 Ontwikkeling van het aantal werknemersbanen per kwartaal (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar) (CBS)

X 1.000

De meeste nieuwe werknemersbanen zijn er bijgekomen in grote sectoren, zoals de zakelijke dienstverlening (+86 duizend) en handel, vervoer en horeca (+52 duizend, tabel 2.1). De grootste procentuele stijgingen is in de zakelijke dienstverlening (+6%).

Tabel 2.1 Ontwikkeling van het aantal werknemersbanen per sector: 2017 1^e kwartaal tov 2016 1^e kwartaal (CBS)

Bedrijfstak (SBI 2008)	Banen werknemers x 1.000			
	2016 1e kwartaal	2017 1e kwartaal	Groei procentueel	Groei absoluut
Alle economische activiteiten	7.760	7.942	2%	182
Landbouw, bosbouw en visserij	95	96	1%	1
Nijverheid (geen bouw) en energie	806	808	0%	2
Bouwnijverheid	295	301	2%	6
Handel, vervoer en horeca	2.047	2.099	3%	52
Informatie en communicatie	241	254	5%	13
Financiële dienstverlening	235	227	-3%	-8
Verhuur en handel van onroerend goed	65	67	3%	2
Zakelijke dienstverlening	1.420	1.506	6%	86
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	516	519	1%	3
Onderwijs	520	525	1%	5
Gezondheids- en welzijnszorg	1.233	1.248	1%	15
Cultuur, recreatie, overige diensten	289	293	1%	4

⁸ CBS, 'Sterkste vacaturegroei in ruim tien jaar', 16 mei 2017. Het gaat hier om seizoensgecorrigeerde banen.

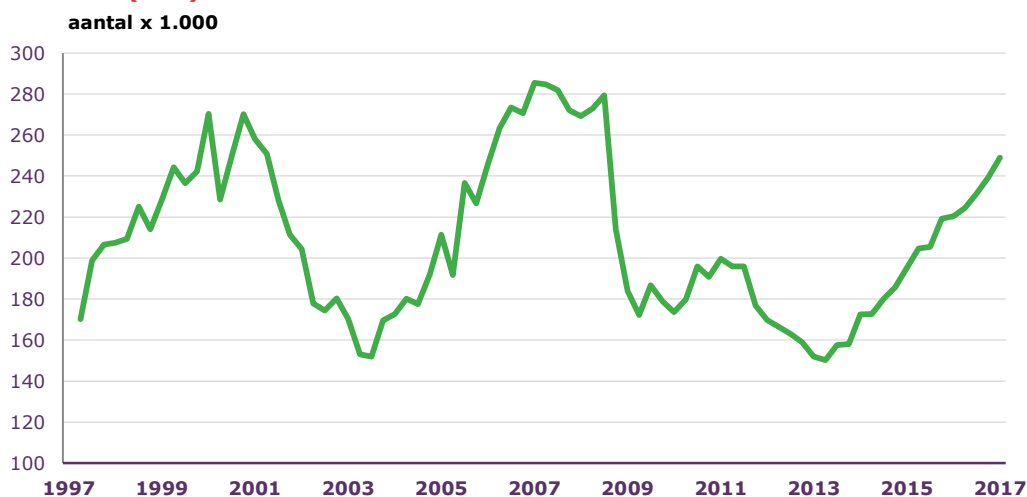
2.2. Aantal vacatures stijgt fors

Sinds de herfst van 2013 neemt het aantal openstaande vacatures elk kwartaal toe. In totaal kwamen er in deze periode 90 duizend vacatures bij, gemiddeld ruim 6 duizend per kwartaal. Eind maart 2017 waren er in Nederland 184 duizend openstaande vacatures, 13 duizend meer dan aan het einde van het voorgaande kwartaal. Sinds 2006 is de toename niet meer zo groot geweest.

Het CBS meet niet alleen het aantal vacatures wat op een bepaald peilmoment openstaat, maar ook het aantal vacatures dat in een bepaalde periode ontstaat en/of vervuld wordt. In het eerste kwartaal van 2017 ontstonden er 249 duizend vacatures (figuur 2.2) en werden er 236 duizend vervuld. Dit zijn de hoogste aantallen sinds 2009.⁹

UWV verwacht dat er in 2017 en 2018 jaarlijks rond de 900.000 vacatures ontstaan. In een aantal sectoren zoals de ICT, zorg en bouw, wordt het voor werkgevers steeds lastiger om aan gekwalificeerd personeel te komen. Dat kan de groei remmen van bedrijven in die sectoren.¹⁰

Figuur 2.2 Aantal ontstane vacatures (na correctie voor seizoeneffecten) per kwartaal (CBS)

⁹ CBS, 'Sterkste vacaturegroei in ruim tien jaar', 16 mei 2017.

¹⁰ UWV, 'UWV Arbeidsmarktprognose 2017-2018', 30 mei 2017.

3. Aanbod van arbeid

3.1. Ontwikkeling van de beroepsbevolking

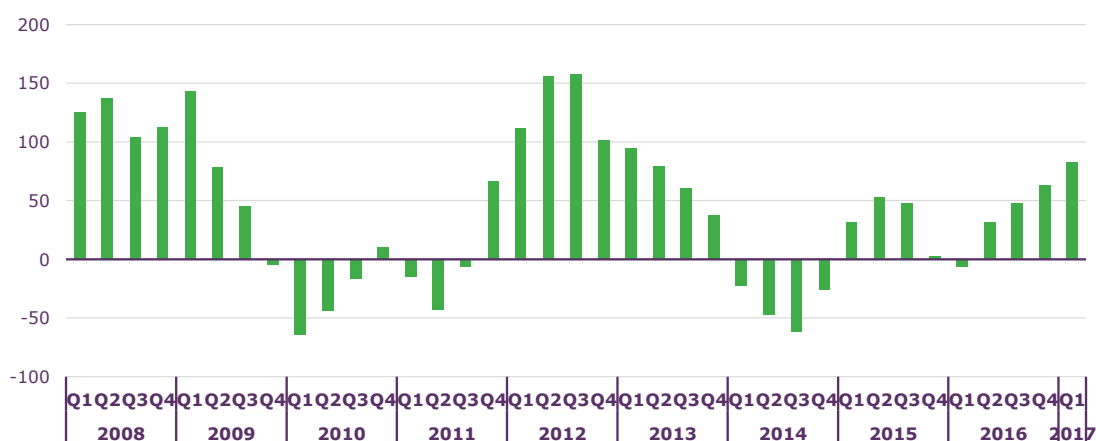
In het eerste kwartaal van 2017 bestaat de beroepsbevolking uit bijna 9 miljoen personen¹¹. Daarvan behoren bijna 8,5 miljoen tot de werkende beroepsbevolking. Daarnaast zijn er nog bijna 3,9 miljoen personen van 15 tot 75 jaar die niet tot de (werkende of niet-werkende) beroepsbevolking behoren.

Sinds het eerste kwartaal van 2016 is de beroepsbevolking met 83 duizend personen toegenomen (zie figuur 3.1). Deze toename komt volledig op het conto van de werkenden: het aantal werkenden is in een jaar tijd met 187 duizend toegenomen, terwijl het aantal werklozen in dezelfde periode met 104 duizend is afgenomen. Het aantal werkenden groeit sterk door de aantrekkende economie, maar groeit ook doordat werknemers langer doorwerken.¹²

In het eerste kwartaal van 2017 hebben 277 duizend mensen werk gevonden, die in het laatste kwartaal van 2016 nog geen werk hadden. Het ging om 108 duizend werklozen en 169 duizend personen die in het vorige kwartaal niet tot de beroepsbevolking behoorden. De laatstgenoemde groep bestond voor een groot deel uit jongeren die in het vorige kwartaal nog een opleiding volgden.¹³

Figuur 3.1 Ontwikkeling van de beroepsbevolking per kwartaal (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar)

X 1.000

3.2. Werkloze beroepsbevolking en WW-uitkeringen

De werkloosheid neemt nog steeds verder af. In april 2017 waren er 456 duizend werklozen (internationale definitie), dat komt neer op 5,1 procent van de beroepsbevolking.¹⁴

UWV verstrekke eind april 2017 401 duizend lopende WW-uitkeringen. Enkele belangrijke ontwikkelingen in de WW¹⁵:

- Het aantal WW-uitkeringen aan jongeren nam sterk af (-8,5%). Ook onder de oudere leeftijdsklassen daalde het aantal uitkeringen, maar die afname was minder sterk (-2% bij 50-plussers en -1,5% bij 55-plussers).
- Het aantal nieuwe uitkeringen (instroom) is in de eerste vier maanden van 2017 vergeleken met dezelfde periode een jaar geleden gedaald met 21 procent. Bij verzorgende beroepen was de afname met 41,8% procent bovengemiddeld.

¹¹ De (CBS) definitie van de beroepsbevolking: Personen van 15 tot 75 jaar die betaald werk hebben (de werkzame beroepsbevolking), of die geen betaald werk hebben en recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (de werkloze beroepsbevolking).

¹² UWV, 'Duiding arbeidsmarktontwikkelingen maart 2017', uitgelicht: 50+ aan het werk.

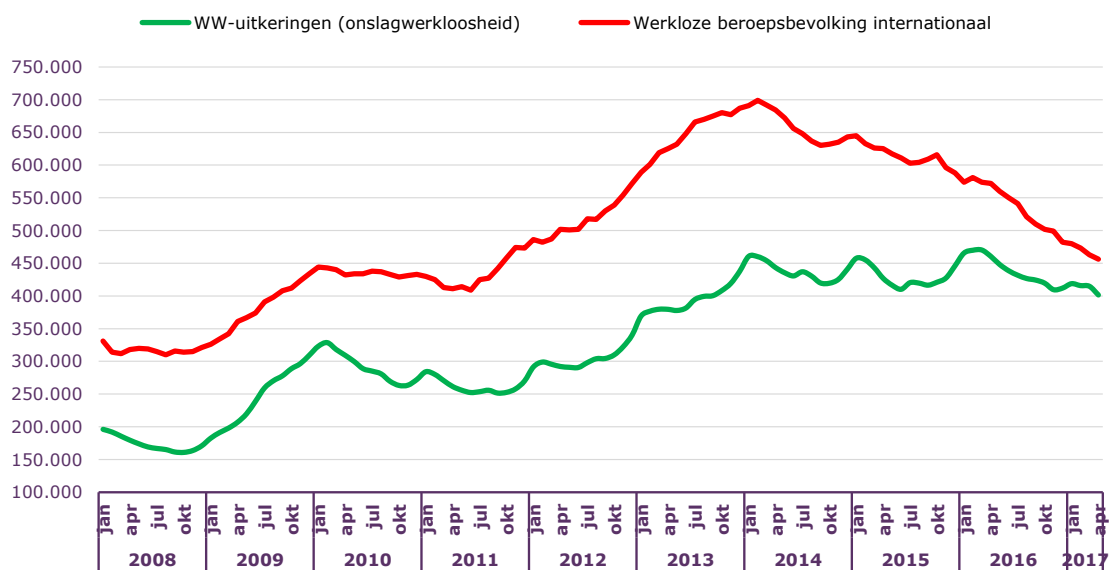
¹³ CBS, 'Hoogste aantal baanvinders in 1^e kwartaal sinds 2009', 23 mei 2017.

¹⁴ CBS, 'Werkloosheid daalt opnieuw', 18 mei 2017.

¹⁵ UWV, 'Nieuwsflits Arbeidsmarkt april 2017', 18 mei 2017.

UWV verwacht dat de daling van het aantal WW-uitkeringen dit jaar en volgend jaar in hoger tempo doorzet. De snelle daling is mogelijk doordat minder mensen een uitkering hoeven aan te vragen en de kans op werk vanuit de WW toeneemt.¹⁶

Figuur 3.2 Werkloze beroepsbevolking en WW-uitkeringen (UWV)

¹⁶ UWV, 'UWV Arbeidsmarktprognose 2017-2018', 30 mei 2017.

4. Uitgelicht: Parttimers die meer uren willen werken 2008-2016

Aantal parttimers met flexibel contract groeit sterk

Tijdens de afgelopen crisis verloren veel werknemers hun baan en moesten op zoek naar ander werk. Het totale aantal werknemers nam af van 7.164 duizend in 2008 naar 7.000 in 2016 (tabel 1). De mensen die een baan in loondienst vonden, kregen vaak een flexibel dienstverband aangeboden. Het aantal werknemers met een flexibel dienstverband is sterk toegenomen. Opvallend is dat het aantal werknemers met een flexibel parttime dienstverband¹⁷ het sterkst groeit (31%). Dat roept vragen op: in hoeverre willen de parttimers meer uren werken? Immers, tijdens de crisis hadden werknemers mogelijk minder mogelijkheden om de baan met het gewenste aantal uren te vinden. En waarmee hangt het meer willen werken samen, met de conjunctuur of (ook) met een andere samenstelling van de groep?

In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkeling van *het aantal parttimers dat meer wil werken* sinds het begin van de crisis (2008) en de samenhang met de afgelopen crisis en het economische herstel. We kijken eerst naar het aandeel parttimers met een vast of flexibel dienstverband dat meer, minder of een gelijk aantal uren wil werken.

Tabel 1. Werknemers naar hun positie in de werkkring

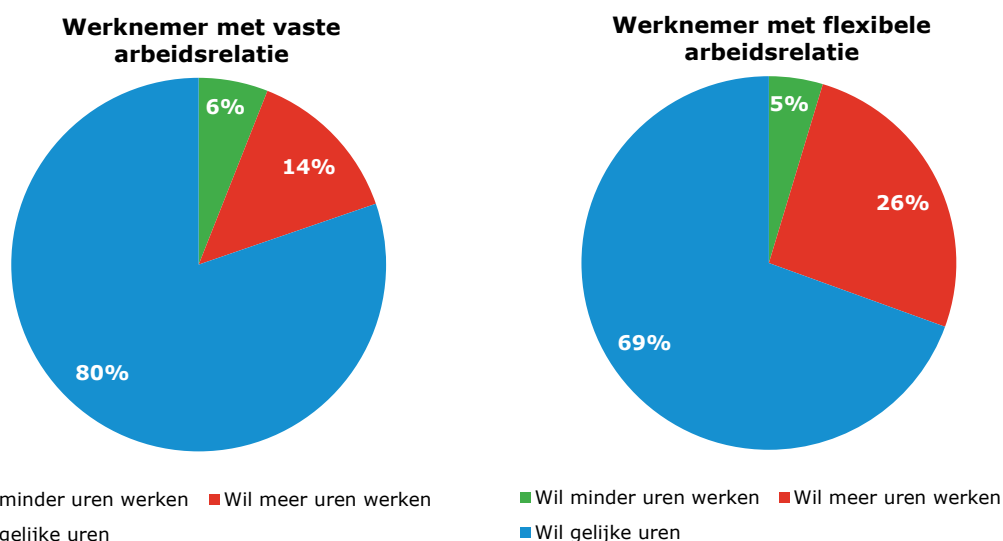
Positie in de werkkring	2008	2012	2016	2012 t.o.v. 2008	2016 t.o.v. 2008
Vast dienstverband, fulltime	3.331	3.077	2.901	-8%	-13%
Vast dienstverband, parttime	2.390	2.424	2.257	1%	-6%
Flexibel dienstverband, fulltime	458	444	552	-3%	21%
Flexibel dienstverband, parttime	985	1.112	1.289	13%	31%
Totaal	7.164	7.057	7.000	-1%	-2%

Bron: CBS

Kwart van de parttimers met een flexibele baan wil meer uren werken

Ruim een kwart van de parttimers met een flexibele arbeidsrelatie wil meer uren willen werken (figuur 1, rechts). Van de parttimers in vaste dienst is dat beduidend minder: 14% (linker figuur). De oorzaak van dit verschil kan liggen bij de samenstelling van de groepen werknemers. De flexwerkers zijn namelijk gemiddeld veel jonger dan de werknemers met een vaste baan. Deze mensen staan vaak nog aan het begin van hun loopbaan en hebben wellicht nog niet de baan gevonden met de gewenste omvang.

Figuur 1. Werknemers met parttime dienstverband en vaste of flexibele arbeidsrelatie, aandeel dat meer, minder of een gelijk aantal uren wil werken (2016)

Bron: CBS

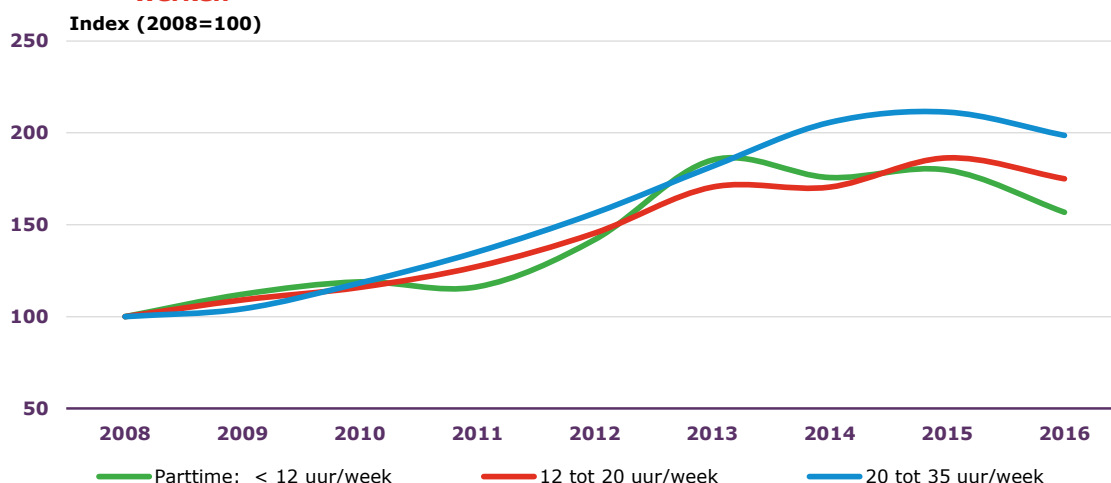
¹⁷ Een parttime dienstverband is hier gedefinieerd als een werkweek van minder dan 35 uur.

Heeft de economie invloed op het meer willen werken?

Het CBS meldde in mei een afname van het aantal parttimers dat meer wil werken¹⁸. Tijdens de economische crisis was dat aantal juist toegenomen. Heeft de crisis en het economisch herstel invloed op het meer uren willen werken? Dat kan immers verwacht worden: tijdens een economische crisis zijn er waarschijnlijk minder mogelijkheden om meer uren te werken en mensen hebben vaker (ook) meer inkomsten nodig, bijvoorbeeld omdat hun partner werkloos is. Bij economisch herstel zal het aantal mensen dat meer wil werken weer afnemen omdat ze dan makkelijker een baan met het gewenste aantal uren kunnen vinden.

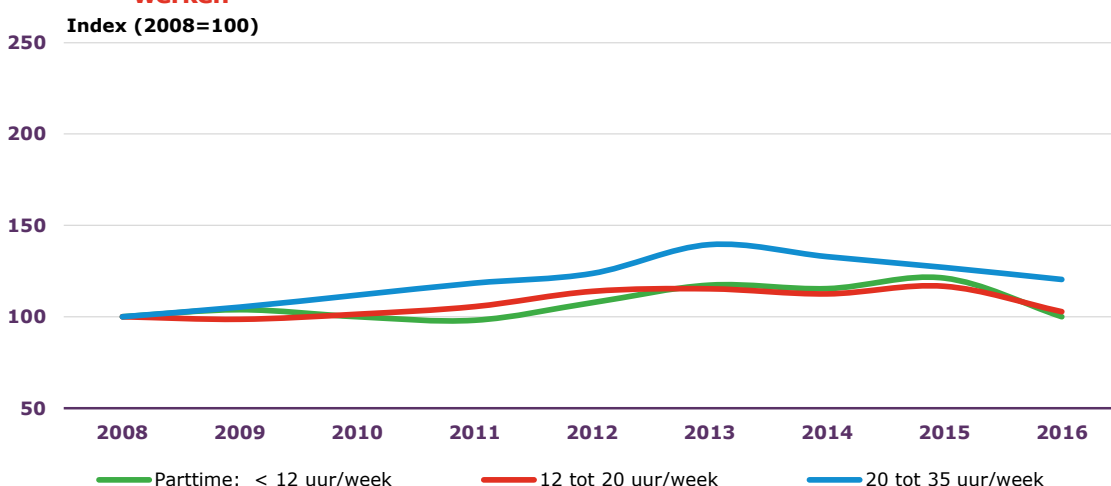
Als de economie invloed op het meer willen werken heeft, dan zal de toe- en afname van het aantal mensen dat meer wil werken 'meebewegen' met de conjunctuur. In figuur 2 is een dergelijke ontwikkeling te zien bij het aantal parttime werkende flexwerkers sinds het begin van de crisis (2008). Door het gebruik van indexcijfers is de ontwikkeling voor verschillende groepen parttimers goed te zien. Het indexcijfer is in 2008 op 100 gesteld. In figuur 3 is de ontwikkeling van het aantal parttimers in vaste dienst eveneens in indexcijfers weergegeven.

Figuur 2. Ontwikkeling aantal parttimers met flexibel dienstverband dat meer uren wil werken

In figuur 2 is te zien dat het aantal parttimers met een baan van 20-35 uur per week het sterkst toeneemt. Hun aantal is ruimschoots verdubbeld in de periode 2008-2015. Na 2015 daalt de index bij alle groepen. De groei van het aantal flexwerkers dat meer wil werken, valt grotendeels samen met de periode van lage economische groeicijfers. De afname van het aantal parttimers dat meer wil werken, valt voor een deel weer samen met het herstel van de economie en werkgelegenheid. Het lijkt er dus op dat de economie invloed heeft op het meer uren willen werken bij parttimers.¹⁹ In figuur 3 is te zien dat het meer willen werken bij parttimers met een vaste baan veel vlakker verloopt dan bij de flexwerkers (figuur 2). Blijkbaar heeft de conjunctuur vooral bij flexwerkers invloed op het meer willen werken.

Figuur 3. Ontwikkeling aantal parttimers met vast dienstverband dat meer uren wil werken

¹⁸ CBS 15 mei 2015, *Wil meer uren werken*

¹⁹ Uit CBS-cijfers over het 1^e kwartaal 2017 blijkt dat het aantal parttimers dat meer wil werken verder afneemt

Invloed van de samenstelling van de groep op het meer willen werken

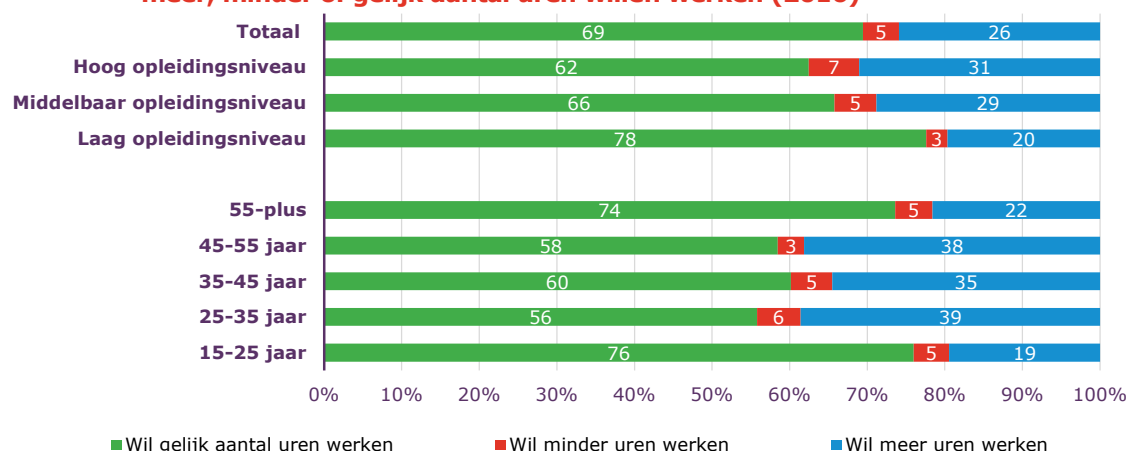
Het meer of minder willen werken hangt ook samen met de persoonskenmerken van werknemers. Als de samenstelling van de populatie werknemers zodanig wijzigt dat groepen die meer wil werken (veel) sterker groeien dan de rest, dan zal de totale groep die meer wil werken toenemen. De vraag is of de samenstelling van de populatie zo sterk wijzigt dat dit de ontwikkeling van het aantal dat meer willen werken (deels) kan verklaren?

Waarschijnlijk weinig invloed van gewijzigde samenstelling groep flexwerkers

Meer willen werken hangt onder meer samen met opleidingsniveau en leeftijd (figuur 4), positie in het huishouden en geslacht (figuur 5). We kijken hier alleen per kenmerk naar de samenhang tussen het persoonskenmerk en het meer willen werken (we laten de onderlinge samenhang buiten beschouwing).

De samenstelling van de populatie flexwerkers is substantieel gewijzigd in de periode 2008-2016, maar toch heeft dat waarschijnlijk weinig effect op het meer wil werken van de totale groep. Weliswaar groeide er groepen flexwerkers waarvan een groot deel meer wil werken, zoals middelbaar- en hoogopgeleide flexwerkers (het aandeel dat meer wil werken is respectievelijk 29% en 31%; figuur 4). Maar andere groepen flexwerkers met een groot aandeel dat meer wil werken, zoals de 25 tot 55 jarigen, krompen ongeveer net zoveel.

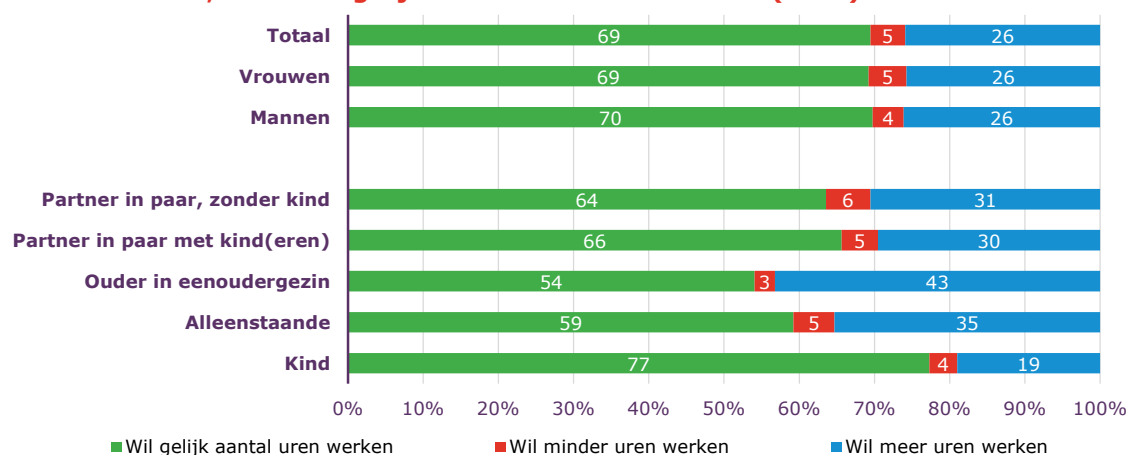
Figuur 4. Werknemers met flexibele parttime baan naar opleidingsniveau en leeftijd: meer, minder of gelijk aantal uren willen werken (2016)

Het type huishouden hangt ook samen met het meer willen werken: van de alleenstaanden en ouders in een eenoudergezin wil een groter deel meer werken dan van de samenwonenden (figuur 5). Er is geen verband tussen het geslacht van de flexwerkers en het meer willen werken, ruim een kwart wil meer uren werken. Tussen 2008 en 2016 zijn er meer alleenstaanden bijgekomen, maar ook de samenstelling van de huishoudens is te weinig veranderd om de invloed te hebben op het aandeel dat meer uren wil werken.

Verandering in de samenstelling van de groep parttimers met een flexibele baan heeft waarschijnlijk weinig invloed op de ontwikkeling van het meer uren willen werken tijdens de crisis.

Figuur 5. Werknemers met flexibele deeltijdbaan naar geslacht en positie in huishouden: meer, minder of gelijk aantal uren willen werken (2016)

Conclusies

- Tijdens de afgelopen crisis is het aantal werknemers dat meer uren wil werken sterk toegenomen.
- Bij flexwerkers was deze groei veel sterker dan bij de werknemers met een vast dienstverband.
- De toename van het meer willen werken was het sterkst bij parttimers met een flexibel contract van 20-35 uur per week.
- Nu de economie weer aantrekt, neemt het aantal werknemers dat meer wil werken weer af.
- Waarschijnlijk is er vooral samenhang tussen het meer uren willen werken en de stand van de economie: tijdens een recessie neemt het aantal werknemers dat meer wil werken toe. Bij economisch herstel slaat deze trend weer om en neemt het aantal weer af.
- Veranderingen in de samenstelling van de werkende beroepsbevolking hebben waarschijnlijk nauwelijks invloed gehad op het meer willen werken.

Bijlage

Drie soorten cijfers duiden economische ontwikkelingen

Ontwikkelingen in economie en banen worden door het Centraal Bureau voor de Statistiek op drie manieren weergegeven. Elk cijfer heeft zijn eigen kracht en de verschillende cijfers worden in de media door elkaar heen gebruikt:

- Kwartaal-op-kwartaal cijfer. Dit cijfer geeft – gecorrigeerd voor het seizoen – de ontwikkelingen weer ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Voordeel van het kwartaal-op-kwartaal cijfer is dat het snel de ontwikkelingen in beeld brengt. Nadeel is dat – door de seizoen correctie – een model gebruikt wordt, dat altijd een benadering van de werkelijkheid is.
- Jaar-op-jaar cijfer. Het jaar-op-jaar cijfer geeft de ontwikkeling weer ten opzichte van hetzelfde kwartaal één jaar eerder. Voordeel hiervan is dat het de ontwikkeling in het afgelopen jaar samenvat zonder dat een modelmatige correctie voor het seizoen effect gebruikt wordt. Nadeel is dat ontwikkelingen met vertraging zichtbaar worden.
- Gemiddeld jaarcijfer. Het voordeel is dat het cijfer de informatie over een geheel kalenderjaar samenvat.

Ter illustratie de drie cijfers voor 2015-2017 van de economische groei (bron CBS):

	Groei		
	kwartaal-op-kwartaal	jaar-op-jaar	gemiddeld jaarcijfer
1e kwartaal 2015	0,6%	2,6%	
2e kwartaal 2015	0,1%	1,9%	
3e kwartaal 2015	0,2%	2,0%	
4e kwartaal 2015	0,2%	1,4%	
Geheel 2015			2,0%
1e kwartaal 2016	0,7%	1,5%	
2e kwartaal 2016	0,7%	2,3%	
3e kwartaal 2016	0,8%	2,5%	
4e kwartaal 2016	0,6%	2,5%	
Geheel 2016			2,2%
1e kwartaal 2017	0,4%	3,4%	

Deze notitie sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen en daarom worden vooral het kwartaal-op-kwartaal cijfer en het jaar-op-jaar cijfer gebruikt.

Colofon

Uitgave

UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Tel: 06-15948929

Redactie

Feike Reitsma
Peter Hilbers

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2017

